

*“Обществена подкрепа за устойчивото управление на зоните по Натура 2000
по черноморското крайбрежие”*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Черноморска мрежа на неправителствените организации и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и Договарящия орган.

**Ролята на медиите за създаването на атмосфера на отчетност и
прозрачност по отношение на управлението на крайбрежните
ресурси – случаи от практиката на журналистите**

***Журналистката Силвия Шатърова разказва за работата си по Случаите
“Иракли”, Река Велека и “Златна Перла”***

Нов собственик на скандалното селище „Riverside village” край Иракли търсят неговите притежатели, писах преди време във в. „Фактор”. Собствениците от „Суис Пропъртис“ са търсили начини да се освободят от имота още като продадат апартаментите в комплекса на зелено, но не са успели. От известно време изпълнителният директор на фирмата Стоян Захариев не се е появявал в района около строежа. Офшорната фирма "Суис Пропъртис" влезе в черния списък на унищожителите на българската природа след намерението да изгради селищата „Rivarside village“ и „Свети Влас” и да превърнат зоната на НАТУРА в градски квартал.

Фирмата е изцяло притежавана от швейцарско дружество ВРІ АG. Репортерска проверка на място показва, че всъщност строителството на скандалното селище на „Суис пропъртис“ отдавна е спряно заради липсата на свежи пари от страна на инвеститорите и реален пазар на жилищата. Последната актуална работа по него е от януари 2009 година, сега там се виждат само залята първа плоча и стърчащи от нея арматури, табелата с идейния проект продължава да информира какво ще се появи там някога и напомня за бурните страсти от преди две години.

Европейската комисия се намеси с предупреждение,

че на анархията най-после трябва да се сложи край. Брюксел откри четири нови наказателни процедури срещу България и настоя строителството в три обекта да се замрази и незабавно да бъдат изготвени оценки за нанесените върху природата щети. Три от тях са за неспазване на природозащитното законодателство в зоната от "НАТУРА 2000"

Иракли-Емине

Иракли стана известно и на европейските жители и данъкоплатци с намерението в зоната по НАТУРА да се строи, стотици писма, протести най-накрая дадоха резултат. Десетки санкции на Басейнова дирекция, на РИОСВ, министерски заповеди за стопиране на строителството в зоната не отчаяха и не спряха преди две години инвеститорите на „Суис пропъртис“ да наляят основите и да започнат строителството. Сега обаче то е замразено. Около него няма дори пазачи. Самото селище попада в зона по НАТУРА, но не е в защитените местности „Пясъчна лилия“ и „Смраките“, които са от двете страни на един от най-райските плажове на страната. Цялата ивица от Обзор до Емине е в обхват на екологичната мрежа. На метри от излетия бетон в Иракли минава река Вая, която се влива в Черно море.

От фирма „Суис пропъртис“ са участвали в незаконното изсичане на растителността по река Вая (премахната е лонгозна гора) и в системното унищожение на растителността в защитената територия, заявяват от Сдружение „Да Спасим Иракли“. Екосанкцията на Брюксел е точно затова, че територията около реката се застроява неправомерно.

Въпреки четири последователни заповеди за спиране на строежа и въпреки доказаната незаконност на строителната дейност, дори напук на наложените санкции, "Суис пропъртис" успя да излее бетона, а според природозащитници – да осакати двата бряга на Вая. В момента реката почти няма вода, трудно може да се разбере къде е била лонгозната гора.

„Строежът на „Суис Пропъртис“ попада в обхвата на Териториален устройствен план и това е един от аргументите, че в местността „Кладери“ в землището на Емона може да се строи безпроблемно. В ТУП, издаден от община Несебър, влизат още 750 декара частни земи. Самата река Вая и територията около нея попада в плана. „В района е нямало промяна на предназначението на земя“, казва зам.директорът на Държавно лесничество в Несебър Симеон Новоселски. Така цялата територия, която не е залесена, влиза в ТУП-а.

Според РИОСВ-Бургас фирмата “Суис пропъртис” ЕООД има незаконно издадено строителство за строеж. Проверката е показала, че процедурата по съгласуване на ПУП е приключила през септември 2005 година. По-късно община Несебър издава разрешение за строеж без задължителната оценка за съвместимост, липсва и разрешително за заустване на отпадни води, което трябва да даде Басейнова дирекция. За това нарушение на община Несебър беше съставен акт. Започнатото строителство бе прекратено до получаване на оценка на съвместимост и до произнасяне на Директора на РИОСВ. Мотивите на инспекцията са, че територията попада в НАТУРА-2000 и би следвало да има съгласуване и такава оценка, бе заключението на държавните органи. За строежа подобна няма, но има решение да бъде издадена Оценка за въздействие върху околната среда, сочи една от заповедите на РИОСВ.

От там са предупредили както общината, така и инвеститора, че е необходима подобна оценка за съвместимост, защото теренът е място по НАТУРА- 2000 и без такава се нарушава Законът за биологичното разнообразие

И докато на север само защото е изсечена лонгозна растителност разбра ЕК, тя образува няколко процедури срещу страната ни, то на юг по поречието на

река Велека

в момента се извършва едно много голямо престъпление спрямо природата, но никой не сезира ЕК и няма реакция от страна на органите, нито реакция от страна на екологични организации, както и кампании на коалицията „За да остане природата в България”. Интересно е, че винаги кампаниите започват постафактум. Сега в интернет тръгна нова Петиция за възстановяване на природна забележителност "Блатно кокиче в къмпинг Корал".

На 11 август 2003 г. със заповед № РД-1030 министъра на околната среда и водите ЗАЛИЧАВА от регистъра на защитените територии природна забележителност "Блатно кокиче" в къмпинг "Корал" в землището на с. Лозенец, община Царево, поради "необратимо увреждане на местообитанието и изчезване популацията на блатно кокиче от находището му". Това е предприето с единствената цел да се присвои земята на територията на природната забележителност, която в последствие е продадена на безценица от страна на община Царево. В момента мястото е подложено на екологична агресия от страна на частници, организации и община Царево, която с бездействието си и документалната поддръжка на тези организации застава против интересите на държавата и нейната вътрешна политика.

Налице са редица документални, правни и икономически измами касаещи този район, които застрашават не само местобитанието на блатното кокиче но и цялата зона, както и плажа изключителна държавна собственост "Лозенец-Кумкашла" – Корал, пише в петицията. Популацията на блатно кокиче никога не е преставала да съществува на това място. Освен нея има и редица други защитени видове като например пясъчна лилия и др. **НАСТОЯВАМЕ:** 1. Да се възстанови природната забележителност "Блатно Кокиче в къмпинг Корал" и да се направи мониторинг на други защитени видове с цел разширяване на площта на природната забележителност.

2. На всички участници в незаконните действия в района да се потърси наказателна отговорност и всички строителни разрешения, ПУП-ове и сделки в нарушение на закона да бъдат обявени за невалидни.

3. Прокуратурата да разследва случая и да повдигне обвинение.

В момента се очертава **нова екологична катастрофа** в райно на река Велека, която е също място по НАТУРА. Строители продължават да дълбаят реката и да извличат баластра от нея, независимо от куп проверки и сигнали на еколози, заяви инж. Иван Камбуров –експерт в ДПП „ Странджа“, клон Царево. В продължение на осем години от ръководството на парка непрекъснато алармират, че тази дейност изменя защитената територия, пишат писма, изпращат подписки, но без никакъв ефект. „Това е по-страшно от строежа на Краш -“Златна перла“, казват еколозите. На практика фирмата "Технометалстрой" добива инертни материали, които продава на строители в

околността. По-късно тази фирма преотстъпва дейността си на друга, сега е трудно да се каже коя точно убива природата на юг. "Тъй като в защитени територии е строго забранено да се добиват инертни материали по открит способ, частната фирма маскира дейността си като почистване на коритото на река Велека от наноси, алармират още от ръководството на природния парк. Местните хора въстанаха заради факта, че тежките камиони съсипват пътя от село Кости и Царево. Самата река Велека е напълно преобразена - прокопана, а бреговете ѝ издълбани от трактори и багери. Машините минавали директно и през земеделските земи. „Цялото строителство по Южното Черноморие през 2007/2008 година е изградено с баластра от реката и е за сметка на природата“, казаха още експерти от природния парк. Река Велека е зона по НАТУРА, но заради факта, че Природен парк „Странджа“ няма план за управление трудно се доказва, че заради дейността на фирмата някое местообитание е увредено. Сега усилията са насочени към приемането на плана, но от дирекцията на парка възнамеряват отново да подадат сигнали до МОСВ. Самото депо за готовата фракция се намира на 3 км от село Кости, по цялото поречие обаче се извлича баластра.

11 са обектите на територията на III Странджа, от където неправомерно са изземвани инертни материали или неправилно са депонирани изкопни маси от строителство.

1. ЗМ "Устие на р. Велека" - от пясъчната коса на реката при устието. Взети мерки - връчен протокол за предупреждение на лица, за които са получени сигнали за неправомерно изземване. Проведени многократни разговори с представители на Гранична полиция за оказване на съдействие.
2. По северната граница на ЗМ "Силистар" м. Бутамята. Изземване в участъците близки до морския бряг и депониране на изкопни маси на около 300 метра от устието на р. Бутамята. Взети мерки - участие като свидетел в акт, изготвен от РИОСВ на нарушителя - ян. 2004 г.
3. Депонирани на изкопни маси от строежите в с. Синеморец. Наличие на съгласувателно писмо от РИОСВ, противоречащо на чл. 31 от ЗЗТ. Проведени разговори с кмета на с. Синеморец.
4. Нерагламентирани изземвания между селата Кости и Бродилово. Не са установени нарушителите.
5. Нерагламентирани изземвания до село Кости в непосредствена близост със ЗМ Кълката. Не са установени нарушителите. За местността е получено разрешение за изземване от Басейнова дирекция, което противоречи на чл. 31 от ЗЗТ.
6. Изградена незаконосъобразна пресевна станция върху земеделски земи в м. Гръцки и Московски дол в близост до ПЗ "Странджански дъб - Св. Илия" край с. Кости, . Проведени многократни проверки с представители на Общината, РИОСВ, Басейнова дирекция. Съставени актове за липса на контрол върху изземваните количества.

7. Участък от поречието на р. Велека, вкл. м. Маврангелово, Ангеловци, Баба дена, и описания в т. 5 м. Кълката, предоставени с решение на Басейнова дирекция за изземване по надземен способ на инертни материали. Сигнал до МОСВ, изготвен с подкрепата на Община Царево, във връзка с унищожаването на защитени по ЗБР местообитания и увреждане на видове.

8. Изземване от м. Еленковци, по поречието на р. Велека над м. Качул. Многократни сигнали до Бас. д-я и участие в съвместни проверки и подписване на констативни протоколи. Проведени разговори с нарушителя - БКС М. Търново.

9. Изземване от поречието на р. Тисовица, в близост до м. Бялата пръст. Сигнализирана е РПУ Полиция Царево и М. Търново. Нарушителят е задържан от органи на полицията, но не са предприети санкции.

10. Изземване в м. Велеката, земл. Стоилово, в близост до Тракийски лагер. Сигнализирана е Басейнова дирекция.

11. Изземване на земни маси и унищожаване на паметник културата – тракийска могила - в непосредствена близост до с. Синеморец. Спиране на изкопните работи и сигнализиране на РПУ и Гранична полиция, НИМ и Бургаски исторически музей. В следствие специфичният ландшафт бе напълно унищожен при археологически изкопни дейности с оспорвана легитимност.

Комплексът Златна перла най-вероятно ще бъде съборен на части. Вече има заповеди, съобразени с приключените досега 8 дела.

Това бе потвърдено от шефа на РДНСК-Бургас Георги Георгиев.

Заповедите са за доброволно изпълнение и са адресирани до “Краш 2000” - инвеститор на обекта. Според ангажираните по случая институции, въпреки слуховете за промяна на собствеността, деюре такава няма.

От няколко дни колегите от София се опитват да връчат документите на представителите на фирмата, но засега безуспешно, каза още Георгиев. Строителството на “Златна перла” стартира през февруари преди 4 години по инвеститорски проект на регистрираната в столицата "Краш 2000". По това време собственици на фирмата с по 50% са Емил Петров и Бахтишен Казанджиева.

Проектът е за девет луксозни къщички и хотел с басейни между Царево и Варвара. След сигнал на еколози, че се строи на територията на природен парк “Странджа”, от екоминистерството предприеха проверка, която показва, че обектът няма оценка за въздействие върху околната среда.

Оказа се, че Община Царево е дала разрешенията въз основа на съгласувателно писмо, подписано от тогавашния заместник-министър на МОСВ Йордан Дардов. Според него ОВОС не е необходим, тъй като проектът е на площ под 10 дка. Дардов отрече да има

нещо общо със съгласуването, а в последствие експертиза доказа, че подписът върху писмото не е негов. Произходът на документа така и остана загадка.

Въпреки че още през февруари 2006 г. от РИОСВ издадоха заповед за временно спиране на строителните работи, строителството на комплекса продължи, тъй като инвеститорите от "Краш 2000" обжалваха. Реалното спиране стана факт, когато къщичките бяха готови на ниво груб строеж.

В крайна сметка 5-членен състав на ВАС се произнесе, че екооценка е необходима и без нея работата по "Златна перла" не може да продължи. "Краш 2000" неколкратно направиха постъпки пред МОСВ за изработване на оценка, получиха мълчалив отказ. Въз основа на мой протест шефът на РДНСК – Бургас отмени 10-те строителни разрешения за обекта, каза Станимир Христов от Бургаска окръжна прокуратура, който следи случая от самото начало. Във връзка с публикации, че "Краш 2000" вече не са собственици, той уточни, че по водените дела те все още са в ролята на жалбоподател. "Краш 2000" обжалва отменените строителни разрешения, като за това са образувани 10 отделни дела. Първо на окръжно ниво, а след това и ВАС отхвърля всички жалби на инвеститорите.

"Краш 2000" обаче се възползват от извънреден способ за обжалване на окончателно решение, като посочват нови обстоятелства, обясни още прокурор Христов. Инвеститорите се позовават на новия Общ устройствен план на община Царево, според който м. Дълбоки дол, където се намира и селището "Златна перла", е предвидено изграждането на курортна зона.

Устройственият план беше вече приет през 2008 г. и предвижда още застрояване по черноморското крайбрежие в рамките на парка. Той обаче се обжалва от екоорганизациите. На 25 май петчленен състав на ВАС отхвърли ОУП-а на Царево. Фирмата, която го изработва АСА М обжалва решението пред 7 членен състав на ВАС. В писмо до МОСВ от ДПП „Странджа” настояват бързо да се приеме Плана за управление на парка, като изброяват всички факти, свързани с незаконно строителство, изземване на строителни материали. Планът вече отлежава четири години. Планът на парк "Странджа" беше готов още през 2006 г. , но екоминистерството отказваше да го разгледа. През 2008 г. екоорганизацията Българска фондация Биоразнообразие осъди предния министър на околната среда Джевдет Чакъров да се произнесе по плана – да го приеме или отхвърли, но съдебното решение не даде резултат. Планът за управление се сочи от природозащитните организации като основен инструмент за ограничаване и регламентиране на застрояването по черноморското крайбрежие на парка.

Подозренията на екоорганизациите са, че приемането на плана се бавеше по желание на Царево, за да се приеме първо общият устройствен план на общината и да се избегнат строителните ограничения по периферията на парка, които планът за управление би регламентирал. Според еколози ако бе прет навреме щеше да внесе ред и възможност за икономическо развитие на региона.

Преди месец в Бургас министър Нона Караджова обеща до края на година ПУП на ПП Странджа да бъде приет до края на 2010 година.